

Svar på skriftligt spörsmål SSS 126/2015 rd

Svar på skriftligt spörsmål om kriminalisering av sexuellt utnyttjande av djur

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 126/2015 rd undertecknat av riksdagsledamot Leena Meri /saf:

Tänker den minister som saken gäller vidta åtgärder för att kriminalisera könsutövande med djur så att det som sådant blir en straffbar gärning och kan detta ärende föras vidare i brådskande ordning utan att vänta på totalreformen av djurskyddslagen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I strafflagen (39/1889) föreskrevs ursprungligen att den som gör sig skyldig till tidelag eller försök därtill ska straffas med fängelse i högst två år. Med tidelag avsågs sexuella handlingar som kan jämföras med samlag. Denna straffbestämmelse, som ingick i 20 kap. 12 § 2 mom. i strafflagen, slopades i början av 1970-talet då kapitlet reviderades. På den tiden var Finland ett av de få europeiska länder där denna gärning fortfarande var straffbar. Enligt förarbetena till lagen (RP 52/1970 rd) hade de förändringar som skett i uppfattningar och attityder som gäller sexualmoralen medfört att bestämmelserna inte längre motsvarade dåvarande uppfattningar, varken när det gällde kriminaliseringens omfattning eller i fråga om straffens stränghet. I förarbetena konstaterades också att erfarenheten har visat att det inte är möjligt att med någon större framgång påverka det sexuella beteendet genom straffbestämmelser och att strafflagstiftningen inte utgör något ändamålsenligt medel att upprätthålla sexualmoralen. Den gällande lagstiftningen om sexualbrott syftar till att skydda den sexuella självbestämmanderätten (t.ex. RP 6/1997 rd).

Sådana gärningar som avses i spörsmålet kan med stöd av 17 kap. i strafflagen vara straffbara såsom djurskyddsbrott, grovt djurskyddsbrott eller lindrigt djurskyddsbrott, om handlingen har orsakat onödigt lidande, onödig smärta eller onödig plåga och om de andra förutsättningarna för straffbarhet enligt ifrågavarande bestämmelser (14,14 a och 15 §) uppfylls. Dessutom kan lindrigare gärningar som riktar sig mot djur med stöd av 54 § i djurskyddslagen (247/1996) vara straffbara såsom djurskyddsförseelse.

Sex med djur har under de senaste åren kriminaliserats i flera länder, bland annat i Norge, Sverige och Danmark. Till Sveriges djurskyddslag (1988:534) fogades år 2014 en ny 36 c § enligt vilken den som bryter mot förbudet att genomföra sexuella handlingar med djur döms till böter eller fängelse i högst två år. Återinförandet av kriminaliseringen motiverades med djurens välfärd och respekt mot djuren.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 126/2015 rd

Behovet att komplettera den finska strafflagstiftningen ska bedömas i vanlig ordning utgående från nationella utgångspunkter. I denna bedömning måste man beakta de allmänna förutsättningar för tillämpningen av strafflagstiftningen som riksdagens lagutskott lyft fram i olika sammanhang (t.ex. LaUU 9/2004 rd och LaUB 15/2005 rd). Till dessa förutsättningar hör bland annat att det ska finnas ett vägande samhälleligt behov samt att brottsrekvisitet ska vara exakt och noggrant avgränsad, varvid till exempel avgränsningen mellan vad som är normal vård och omsorg och vad som är straffbart ska vara klar. Till de kriminaliseringsprinciper som bör iakttagas hör bland annat att straffrätt ska tillgripas endast som sista utväg.

Totalreformen av djurskyddslagen pågår som bäst. Enligt de riktlinjer som styrningsgruppen för reformen har stakat ut bör sexuella handlingar med djur kriminaliseras i större omfattning än för närvarande. Styrningsgruppen ska slutföra sitt arbete före slutet av detta år, varefter beredningen fortsätter som tjänsteuppdrag. Justitieministeriet deltar i beredningen av totalreformen. Kriminaliseringsbehoven diskuteras därmed redan nu i ett lagberedningsprojekt, där man på ett heltäckande sätt bedömer behovet att se över lagstiftningen för att främja djurens välfärd. Förslagen kommer också att skickas ut på en omfattande remissbehandling. Det har inte framkommit någon orsak, till exempel i anslutning till den rådande situationen, som skulle ge anledning att bereda lagstiftningen som gäller konsumgäns med djur skilt från andra frågor som gäller djurens välfärd.

Helsingfors 11.9.2015

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström